metrisk

Förord till den elektroniska utgåvan

Under arbete...

tbfetrisk maal og vægt ted J. X UcføMøer, seminarist; I Pris: 20 øre^ : Flekkefjord. tidgivei af J* A. Bergsager & Ca Trykt i „Agdcr«s Bogtrykkeri, l 8 8 1,-Efterat være gjordt bekjéudt med næroerendé Skrift 6? røit mig- en kjær Pligt at udtale. at jeg har fundet det fuldatøil3 digt kori-ekt i alle sine Enkeltheder og er navnlig ved Over gangsperioden frå gammel Maal og Vægt til det nye System, som grunder sig paa Becimalsystemet, i Særdejeshed for Almueri — og jeg tør sige for Énhvef — at anse for uundværligt.LÆNGDEMÅAL. 1 meter er 10 decimeter. 1 decimeter - 10 centimeter. 1 centimeter- 10 millimeter. 1000 meter kaldes en kilometer. 1 ny mil er 10 kilometer. 1 fara regnes lig 1 meter 8 decimeter 8 centimeter, skrives: m. 1.88. 1 lachter — 2 meter. I alen 6 decimeter 2 centimeter 8 milli- meter, skrives: m. 0.628. I fo(j ,__ 3 decimeter 1 centimeter 4 milli- meter, skrives*, m. 0.314. 1 tomme — 2 centim. 6 millim., skrives: m. 0.026, 1 linje — 2 millimeter. 1 gammel mil regnes lig 11 kilometer. 1 geogr. „ — 7Va — 7 V* 5 „ — 8 al. nær 1 tom. 8 „ — 12 al. 3 kvart. 10 „ — 16 al. nær I'/* tom, 12 „ — 19 al. 3 tom. 20 „ — 32 al. nær 3 tom* 24 ~ — 38 al. 1 kvart. (1 raéfer er lig 1 alen 14 tominer 3 linjef/ 2'/., „ — 4 al. nær Va tom- 16 „ — 25 72 al.5 liS alen 3 øre pr. meter er 4 „ - 2 øre pr. 3 ;, 5 „ 6 „ 9 „ 3 „ 4 „ 4 i, 8 >» 6 „ 10 „ 6 „ 15 , 9 „ 20 „ 13 , 25 , 16 ~ 30 „ 19 „ 35 „ 22 40 „ 25 „ 28 ~ 45 „ 50 „ 31 „ 35 ~ 55 ~ 60 ~ 38 fj 65 „ 41 „ 70 ~ 44 ~ 75 „ 47 „ 51 „ 80 .. 54 „ 85 „ 90 ~ 57 „ 95 ~ 60 „ 1 kr. 62 „ skrives: 2 „ — 1 kr. 26 ~ kr. 1.26 1 „ 88 „ 2 „ 51 ~ 3 „ 14 ,', „ 1.88 3 ~ (> RI 4 „ n 3.14 5 „ 6 „ 3 „ 77 „ „ 3.77 7 >, 4 „ 39 „ „ 4.396 skrivos: 8 kr, pr. meter er Hg 5 kr. 2 øre pr. alen, kr. 5.02 Mærk! Summen af alens hele og halve pris er no get nær prisen pr. meter, nåar prisen pr. alen ikke overstiger ca. 50 øre Eksempel; Hvad koster 1 meter lærred, nåar 1 alen betaleg med 20 øre? Alens hele pris: 20 øre, do. halve pris: 10 „ Tilsammen 30 øre. Pen riglige pris pr. meter: 32 øre HULMAAL. 1 liter er 10 deeiliter, 1 deeiliter - 10 centiliter, 1 centiliter • 10 milliliter, 1 hektoliter - 100 liter. 1 dekaliter - 10 liter, 1 korntønde regnes lig 139 liter, 1 fisketøndo — 116 liter, 1 anker — 38'/, liter. 1 skjeppe — 17 liter 4 deeiliter. 1 — topmaal — 20 liter, 1 kande — 2 liter. 1 pot — 1 liter. 1 liter er lig Vj25 pot, 12 /2 ~ - 1° „ 25 „ - 26 eller for liver 13 potter 1/2 liter mindre i antal. 9 „ — — 5 „ 65 „ — „ 5.65 10 „ - - 6 „ 28 „ ' — „ 6.287 Prisen pr. liter er lige stor med prisen pr. pot, nåar den ikke overstiger 14 øre. 14 „ - - 14 „ - Forskjellen er 1 øre, nåar pr;sen pr. liter ikke overstiger 43 øre og ikke er under 15 øre. 15 øre pr. liter er lig 14 øre pr. pot, 30 — — 29 „ 43 „ — — 42 .. — Forskjellen er 2 øre. nåar prisen pr. liter ikke overstiger 72 og ikke er under 44 Ore.. 44 øre pr. liter er lig 42 øre pr. pot, Forskjellen er 3 øre, nåar prison pr. liter ikke overstiger 1 krone og ikke er under 73 øre. 3 „ do. - 5 „ - do. 5 „ - do. - 9 „ - do. 7 „ - do. - 12 „ - do. 8 „ - do. - 15 „ - do. 9„ - do. - lb" „ - do. 10 „ - do. - 17 „ - do. 15 „ - do. - 26 „ - do. 20 „ - do. - 35 „ - do. 3 øre pr. liter er lig 3 øre pr. pot, 6„ 6 „ 60 „ — — 58 „ 72 „ - 70 ~ 73 øre pr. liter er lig 70 øve pr. pot, 90 „ — — 87 „ — 1 kr. — — 97 „ — 1 øre pr. 10 litar er lig 2 øre pr. skjeppe, 2., - do. - 3 „ - do. 4 „ - do. - 7.. - do. 6 „ - do. - 10 n - do.8 25 øre pr. 10 liter er lig 30 „ *• do, 43 øre pr. skjeppe. do. 52 „ do. 35 „ * do, 61 „ do, 40 „ - do, 69 „ do, 45 „ - do. 78 „ do, 50 „ * do. 87 „ do, 55 „ * do, 99 „ do, 60 „ - do, kr. 1.04 do, 65 „ - do, „ 1.13 do, 70 „ . do, m 1-22 do. 75 „ . do. „ 1-30 do, 80 „ . do, m 1-39 do. 85 „ - do. „ 1.48 do, 90 „ - do, „ 1.56 do, 95 „ * do. „ 1.65 do, 1 kr, * do. „ 1.74 do. 2 „ . do. „ 3,48 do. 3 „ - do, „ 5.21 do. 4 „ < do. „ 6,95 do. 5 „ • do, M 8,69 do, hektoliter do, do, do. er lig 7 øre pr. td, 5 øre pr, 10 „ - 15 ~ - (kgrntønde) - 14 ~ do, §1 „ do, 20 „ r 28 „ do, do. do, do. do, do. do, do. 35 „ do, 25 „ - 42 „ do. 30 „ 35 ~ <• 49 ~ do, 40 „ r 45 „ - 56 „ do. * 63 „ do. 70 .. do. 50 „ r 55 „ - 76 „ do, 60 „ do. 83 „ do,9 (korutøntie) (tisketw)de) 65 øre pr, hektoliter er lig kr. 0,90 pr. til 75 „ do. - M 1.04 do. 80 „ - do. - H 1.11 do. 95 „ - do, - „ 1.33 do. 1 kr. - do. - „ 1.39 do. 5 „ - do, - ~ 6.75 do, 10 „ - do, - ~ 13.90 uo. 5 nro pr. hektoliter er 10 „ -

do. 11 .. do. 15 „ - do. 20 „ - do. 25 „ - do. 30 „ - do. 35 „ - do. 40 ~ - do. 45 „ - do. 50 „ - do. 55 „ - do. 60 „ - do. 65 „ - do. 70 „ - do. 75 „ - do. 80 „ - do. 85 „ - do. 70 „ - do. - ~ 0.97 do. 85 „ - do, - » 1.18 do, 90 „ > do. - ~ 1.25 do. 2 ~ - du, - „ g.78 do. 3 „ - du. - „ 4.17 do, 4 „ - do. - ~ 5.56 ilo. 15 „ - cio. - „ 20.85 do. 20 „ - do, - „ 27.79 do. lig G (»re pr. M 17 „ do. 23 ~ do. 29 „ du, 85T „ do. 41 ~ do, 4(5 ~ do. 52 „ do. 58 „ do, 64 ~ do. 70 .. do, 75 „ do, 81 ~ do, 87 „ do, 93 „ do. 9(J ~ do.10 90'øre pr. hektoliter er lig kr. 1.04 pr. td. (lisketønde) 95 .. - do. - ~ 1. 1.1 n do. 1 kr. do. - ..I.K) do. do. - .. 2.32 do. do. - ~ 3.47 do. 4 „ do. - ~ 4.(J3 do. 5 ~ do. - „ 5.79 do. do. do. - ..11.58 do. do. - ~37.37 do. 20 .. - do: - .. 23.1b' do. do: VÆGT. 1 gram er lo decigrara. 1 decigrara er 10 centigram. 1 centigram er lo milligram. 1000 gram er 1 kilogram. 100 gram er 1 hektogram. 1000 kilogram kaldes en ton. 8 kilogram. G kilogram. 1 hismerpund 1 vog 18 kilogram. !/a kilogram. '/4 kilogram. 1 skaalpund 1 mark Kilogrammet koster dobbelt saa meget som skaal pund* t. 40 ore pr. kilogram er lig 20 ore pr. skaalpund. 80 ~ - do. - 40 „ - do. 1 kr. - do. - 50 ~ - do. Bismerpundet koster G gange more end kilo- grammet. . 2 3 „ 10 „ 15 .. 1 skippund regiies lig 160 krlogra'ra. 1 lispund — 8 kilogram.— n — 6 ore pr. kilogram er lig 36 øre pr. trlsraérptfnd. 10 „ - do. - 60 ~ - do. 1 „ - do. - 6 kr. - do. Nitar 100 kilogram koster 1 krone, saa koster l skippund omkring 1 kr. 60 ore. Man kan derfor tem melig nøjagtigt rinde prison pr. skippund blot ved at lægge 60 øre til liver krone, som 100 kilogram koster. 2 kr. pr. 100 kilogram er lig kr. 3.19 pr. skippund FLADEMAAL 1 kadratmeter er 100 kvadratdecimeter; 1 kvadratdeeimeter - 100 kvadratcentimeter. 1 kvadratcentimeter- 100 kvadratmillimetcT. 1 ar er 160 kvadratmeter 1 hektar er 100 ar. 1 kvadratla chter 1 kvadratfavn 1 kvadratalen 1 kvadratfod 4 kvadratmeter. 37a kvadratmeter. 40 kvadratdecimeter. 10 kvadratdecimeter. 7 kvadratcent meter. 1 kvadrattomme er lig 4 øre pr. kvadratalen 10 øre pr. kvadratmeter 15 „ - do. 6 ~ - do. 20 „ - do. 8 .. - do. 25 ~ - do. 10 ~ - do. 30 „ - do. 12 ~ - do. 14 „ - do. 35 „ - do. 6., — tlo. — .. - do. eller efter ovenstaaende formel kr. 9.60. 1 tonde land er lig 40 ar. 1 maal jord - 10 ar.12 40 øre pr, 45 „ 50 r 55 ~ 60 „ 65 „ 70 „ 7o „ 80 „ 85 , 90 ~ 95 „ 1 kr, 9 r 3 „ 5 ~ 6 „ ' n 8 „ 9 „ 10 „ kvadratmeter er lig kr. 0.16 pr. kvadratnlen do. — „ 0.18 do. do. „ 0.20 do. do. — ~0.22 do. do. — „ (1.24 do. do. ~ Q.26 do. do. — ~ 0.28 do. do. — ~ 0.30 do. do. — ~ 0.32 do. do. — ~ 0.34 do. do. — .. 0.3(5 do. do. — ~ 0.38 do. do. — „ 0.40 do. do. — ~ 0,79 do. do. ~].18 do. do. ~ 1.58 do. do. — ~ 1.97 do. do. — „ 2.36 do. do. ~ 2.76 do. do. — ~ 3.13 do. do, — ~ 3.54 do. do. ~ 3.U4 do. — lUUWt^Mllf^ll» KJJBIKMAAL. 1 kubjknieter er 1000 kubikdeoim» ter, 1 kubikdecmeter - 1000 kubikcontiraeter, 1 kubikcentimeter - 1000 kubikuiillinn-ter. 1 kubiklnchtor regne s lig 8 kub i knu ter.13 1 kubiktomme reguea tfg rø kubikcøtitirtietei' 1 læst kul 2 kubikmetor. 40 øre pr. kubikmete* er lig 10 øre pr, kubikalfen, 60 „ do, - 13 * cio. 60 rt do. — 15 M ' 70 „ do, — 18 M do. 80 „ do. - 20 ~ da 90 „ do. - 23 n do. 1 kr- do. — 25 „ do. 2 „ do, —50 „ do. 3 .i do, —74 „ do. 4 „ do, —99 ~ do. eller eti kubikmetev koster omtrent 4 Gange rocrc e»d en kubikalen.14 « •— OJ 33 U ~i ei S! x ;— © © O O © O O © i—l <M CO -*H io © — "N 7~ -h io » t* 0» 01 ,-1 3» 4 il < s a> p (^ -r Eftertryk forbyde é. !£ 31 '51 <* or} : :: op n n w e^ h ei n si h ro °- t N N K $ LO -((t)(fj «-> >i to •# «s cc i-~ .x 3i tef» Depotblblioteket 77sd 75 589